

АНКЕТНА КАРТА

„НАПРЕЖЕНИЕ - БОЛКИ - ПРЕДЛАГАНИ ПОДОБРЕНИЯ“

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Анкетата е анонимна. Това е гарантирано чрез предварително предвидени предпазни мерки.

Попълва се предварително от отговорника за анкетата!

Работно място _____ _____ _____ _____ _____ _____
--

Отговорите по тази анкета са необходими за започване на съвместна работа за подобряване на здравословните и безопасни условия на труд. Общ интерес е да се получат ясни, точни и открити отговори чрез сериозно, търпеливо и внимателно отношение. Ако имате въпроси се обърнете към лицето, отговарящо за анкетата, на което ще прегадете попълнената от Вас анкетна карта.

(_____)

1.Професия по щатно разписание?

(наименование на професията по щатно разписание)

2.Колко време сте работили?:

а) общ трудов стаж _____ г.

б) на това работно място? _____ г.

3. Кои от следните условия са характерни за Вашата работа и Ви създават проблеми?*

Моля посочете кои от изискванията, които поставя пред Вас работата Ви, **създават у Вас напрежение (по Ваша лична преценка)**. Моля, поставете кръстче в малкото квадратче на точния отговор, т.е. дали **много рядко, понякога, често или почти постоянно** изпитвате напрежение поради всяка една от посочените по-долу причини:

*Забележка: Ако някое от тези условия на Вашето работно място не съществува, не зачертавайте никое квадратче в този ред!

		много рядко	поякога	често	почти посто- янно
3.1	Държа тежки предмети	☐	☐	☐	☐
3.2	Пренасям тежки предмети	☐	☐	☐	☐
3.3	Повдигам тежки предмети	☐	☐	☐	☐
3.4	Работя прав	☐	☐	☐	☐
3.5	Работя седнал	☐	☐	☐	☐
3.6	Работя наклонен, наведен наголу, в друго неудобно положение	☐	☐	☐	☐
3.7	Завися от поредица производствени етапи	☐	☐	☐	☐
3.8	Отговарям за машини и материали	☐	☐	☐	☐
3.9	Работя в шумна обстановка	☐	☐	☐	☐
3.10	Работя при лошо осветление (заслепяща светлина), неосветеност	☐	☐	☐	☐
3.11	Условията на работа предизвикват прегряване	☐	☐	☐	☐
3.12	Работната обстановка води до преохлаждане на тялото	☐	☐	☐	☐
3.13	Поговете са необичайни, има риск от препъване	☐	☐	☐	☐
3.14	Работя с вреднодействащи материали	☐	☐	☐	☐
3.15	Въздухът на работното място е замърсен с прах	☐	☐	☐	☐
3.16	Работя на течение	☐	☐	☐	☐
3.17	Въздухът на работното място е замърсен с изпарения, мирише силно	☐	☐	☐	☐
3.18	Работата ми е свързана с опасност от злополука	☐	☐	☐	☐
3.19	Работя на смени	☐	☐	☐	☐
3.20	Липсват инструменти/инструментите са дефектни	☐	☐	☐	☐
3.21	Нямам нужното защитно облекло и други средства/ наличните са неподходящи	☐	☐	☐	☐
3.22	Работя на големи височини	☐	☐	☐	☐
3.23	При работа съм изложен на сътресения/вибрации	☐	☐	☐	☐

3.24	Работата ми изисква напрегнато мислене	☐	☐	☐	☐
3.25	Работата ми е отегчителна/монотонна	☐	☐	☐	☐
3.26	Липсва каквато и да е възможност за самостоятелно организиране на работата	☐	☐	☐	☐
3.27	Завися от работното темпо на другите колеги	☐	☐	☐	☐
3.28	Налага се да работя в извънработно време	☐	☐	☐	☐
3.29	Необходимо е да взимам собствени решения	☐	☐	☐	☐
3.30	Имам проблеми с колегите	☐	☐	☐	☐
3.31	Имам проблеми с началниците	☐	☐	☐	☐
3.32	Налага се да прекъсвам работа поради разваляне на машината	☐	☐	☐	☐

Съществуват ли други фактори, освен изброените, които Вие преценявате като източник на напрежение/стрес? Кои са те? Опишете ги по-долу:

Какви рационални възможности за подобрения виждате Вие лично за Вашето работно място?

-----

4. Как оценявате следните общи черти на Вашата работа?

	Общи черти на работата	Да, го голяма степен	Отчас- ти	Малко	Не
4.1	Правилата за работното време отговарят ли на желанията Ви?	☐	☐	☐	☐
4.2	Признат и оценен ли е трудът Ви от Вашите началници?	☐	☐	☐	☐
4.3	Доволни ли сте от Вашите колеги?	☐	☐	☐	☐
4.4	Разполагате ли с достатъчно писмени материали по здравословни и безопасни условия на труд?	☐	☐	☐	☐
4.5	Доволни ли сте от преките си началници?	☐	☐	☐	☐
4.6	Тревожите ли се за своята работа в	☐	☐	☐	☐

	момента?				
4.7	Доволни ли сте от социалните придобивки, предоставени Ви от предприятието?	☐	☐	☐	☐

5. Какви оплаквания, свързани със здравето, имате?*

**Забележка: Когато нямате някой вид оплакване, не зачертавайте никое квадратче в този ред!

		Много рядко	Понякога	Често	Почти постоянно
5.1	Болки в шията	☐	☐	☐	☐
5.2	Болки в рамената	☐	☐	☐	☐
5.3	Болки в долната част на гърба	☐	☐	☐	☐
5.4	Болки в ръцете и гланите	☐	☐	☐	☐
5.5	Болки в краката и стъпалата	☐	☐	☐	☐
5.6	Оток, схващане или болки в ставите	☐	☐	☐	☐
5.7	Усещам скованост в гланите и стъпалата	☐	☐	☐	☐
5.8	Виждам проблисвания или черни петна пред очите	☐	☐	☐	☐
5.9	Задух ("недостиг на въздух")	☐	☐	☐	☐
5.10	Сърцебиене, прескачане в ритъма на сърцето	☐	☐	☐	☐
5.11	Стягане и пронизващи болки в гърдите	☐	☐	☐	☐
5.12	Проблеми при уринирането	☐	☐	☐	☐
5.13	Болки в стомаха и червата	☐	☐	☐	☐
5.14	Запек	☐	☐	☐	☐
5.15	Главоболие	☐	☐	☐	☐
5.16	Парене в очите и сълзене	☐	☐	☐	☐
5.17	Внезапно се изпотявам	☐	☐	☐	☐
5.18	Чувствам се уморен, отпаднал и без сили	☐	☐	☐	☐
5.19	Лесно се гразня и нервирам	☐	☐	☐	☐
5.20	Имам чувството, че съм преследван	☐	☐	☐	☐
5.21	Вие ми се свят и губя равновесие	☐	☐	☐	☐
5.22	Трудно се съсредоточавам	☐	☐	☐	☐
5.23	Ръцете ми треперят	☐	☐	☐	☐
5.24	Нямам апетит	☐	☐	☐	☐
5.25	Чувствам се неспокоен, тревожен	☐	☐	☐	☐

5.26	Нарушения на съня	☐	☐	☐	☐
5.27	Лесно забравям	☐	☐	☐	☐
5.28	Във връзка с тези оплаквания търсили ли сте лекарска помощ	☐	☐	☐	☐
5.29	Лекували ли сте се за тези оплаквания	☐	☐	☐	☐
5.30	Други	☐	☐	☐	☐

6. Какви възможности бихте желали да предостави Вашият работодател, за да се подобри общото Ви здравословно състояние и физическа гееспособност?

-----

7. Какви инструменти и помощни средства са нужни и кои са предоставени за Вашата работа?

Инструменти и помощни средства		Необходими			Предоставени		
		Да	От-части	Не	Да	От-части	Не
7.1	Инструменти	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.2	Средства за транспорт	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.3	Приспособления и средства за товарене	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.4	Столове	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.5	Опора за краката	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7.6	Индикаторни уреди	☐	☐	☐	☐	☐	☐

8. Какво е състоянието на тези инструменти и помощни средства?

Средство		Добро	Използ-ваемо	Лошо
8.1	Инструменти	☐	☐	☐
8.2	Средства за транспорт	☐	☐	☐
8.3	Приспособления и средства за това-рене	☐	☐	☐
8.4	Столове	☐	☐	☐
8.5	Опора за краката	☐	☐	☐
8.6	Индикаторни уреди	☐	☐	☐

9. Кои други помощни средства биха могли да облекчат труда Ви ?

-----
10. Изисква ли се/налага ли се да ползвате защитни средства на работното си място?

Да Не

Ако не се изисква/налага, преминете на въпрос № 11 .

Ако се изисква/налага, моля направете следните пояснения:

Тип на защитните средства	Защита			Комфорт при носене		
	Добра	Средна	Лоша	Добър	Среден	Лош
10.1	За главата (каска, груги)	☐	☐	☐	☐	☐
10.2	Защитно облекло	☐	☐	☐	☐	☐
10.3	Защита на целите ръце	☐	☐	☐	☐	☐
10.4	Ръкавици	☐	☐	☐	☐	☐
10.5	Защита на слуха (антифони, груги)	☐	☐	☐	☐	☐
10.6	За очите (очила, груги)	☐	☐	☐	☐	☐
10.7	Защитни обувки	☐	☐	☐	☐	☐
10.8	Защита от вдишване на прах/токсични изпарения (маска, груги)	☐	☐	☐	☐	☐
10.9	Други защитни средства	☐	☐	☐	☐	☐

11. Какво е състоянието на битовите помещения, които ползвате на работното си място?

Битови помещения		Добро	Лошо	Няма
11.1	Стаи за почивка	☐	☐	☐
11.2	Тоалетни	☐	☐	☐
11.3	Бани	☐	☐	☐
11.4	Други	☐	☐	☐

Благодарим Ви за сътрудничеството!

Резултатите от Анкетата ще бъдат обобщени, анализирани, и докладвани пред Вас и Ръководството на предприятието/учреждението Ви.

Инструкции към отговорника за провеждане на анкетното проучване
"НАПРЕЖЕНИЕ – БОЛКИ - ПРЕДЛАГАНИ ПОДОБРЕНИЯ"

I. ПРОВЕЖДАНЕ

Резултатите от тази анкета са представителни, ако с правилно попълнени карти са се отзовали 50 и повече процента от работещите на определено работно място и техният брой е 3 и повече.

Анкетиращият има за задача:

- Да даде достатъчни разяснения по целта на процедурата и начина на попълване на анкетната карта. Анкетата няма за цел събиране на данни относно личността на отделния участник, а събиране на информация, позволяваща подобряване на работните условия с цел безопасност и сигурност на собствената работа, здраве и благополучие на работниците, които са предпоставка за по-високо качество и производителност, а оттук и за по-високи доходи.
- Да подчертае анонимността на анкетното проучване – информацията е необходима за оценка на условията на работа по работни места. Резултатите се представят и разглеждат обобщено в общи таблици, графики и др.
- Да наблегне върху необходимостта от чисто и без пропуски попълване на анкетната карта по хода на въпросите;
- Да акцентира върху условието картите да се попълват самостоятелно, а не на групови "заседания" и "обсъждания";
- Да попълни при връчването на картата зашрихованото квадратче на първата страница с номера и наименованието на работното място според приетата от КУТ класификация на работните места.
- Да даде точни указания след колко време, къде и на кого да се предаде попълнената карта (името на лицето, което ще събере картите се записва в скобите вдясно от зашрихованото квадратче);
- Да отговори ясно и изчерпателно на всички въпроси на участниците в анкетното проучване след връчване на картите, особено по възприеманите като неясни формулировки на въпросите. Такива запитвания трябва да се записват и обсъждат с оглед усъвършенстване на анкетната карта.
- Да уточни начина на отбелязване на "истинския отговор" при поправяне на допуснатата грешка.

За да изпълни тези задачи анкетиращият трябва да познава в детайли анкетната карта и настоящите инструкции.

Анкетиращият трябва да осигури атмосфера на обективност, доверие и сигурност. Той не трябва:

- да *внушава* как да се отговори по отделните въпроси;
- да *обсъжда* даден работник и отговорите на предадената му анкетна карта с който и да е друг;
- да съдейства само за коректното попълване, а *не* да дава *оценки* и мнения относно отговорите като "лоши", "неправилни" и т.н.

II. ОБРАБОТКА И АНАЛИЗ

Следва да се отчита съотношението между раздадени анкети (задължително записване на техния брой) и върнатите, попълнени анкетни карти, съответно правилно попълнените, даващи необходимата информация карти.

$$\% \text{ отзовали се} = \frac{\text{Върнати попълнени карти}}{\text{Раздадени карти}} \times 100$$

$$\% \text{ правилно попълнени карти} = \frac{\text{Правилно попълнени карти}}{\text{Върнати попълнени карти}} \times 100$$

За всеки комплекс въпроси (модул) се изчислява **обща оценка**, равна на сумата от броя въпроси, получили съответно **отговор "често" или "почти постоянно" (модули 3 и 5)** или **"малко", "не"** при модул 4 (без подвъпрос 4.6, при който се отчитат отговорите "отчасти" и "до голяма степен"), разделена на броя на правилно попълнените анкетни карти, които се обработват. Получава се *средна оценка* за даден тип работно място, сравняема със съответните оценки при други работни места във фирмата.

$$\text{Оценка} = \frac{\text{Сума на въпросите с интересувания процедура отговор в съответния модул}}{\text{Брой на приетите за обработване правилно попълнени карти}}$$

1. При модул № 3, колкото по-висока е оценката, толкова повече са проблемите, свързани с условията на работа и съответно по-голям е рискът за здравето. От този модул се формират две оценки.

- Всеки интересувач ни отговор на първите **23** въпроса (3.1 - 3.23) е индикатор за проблеми от областта на *съдържанието и организацията на труда*. Колкото е по-висока оценката от тези 23 въпроса, толкова повече са проблемите в тази област. Всеки един въпрос с отговор "често" и "почти постоянно" следва да се обсъди и отделно, особено случаите с най-висока честота. По преценка, номерата на въпросите по поне първите 5 честоти се отбелязват в специална графа на крайната таблица.
- Колкото по-висока е сборната оценка от останалите **9** въпроса на модул 3 (3.24 – 3.32), толкова повече са проблемите, свързани с *условията на работа* и съответно по-голям е рискът за здравето. Всеки един въпрос получил такъв отговор, е индикатор за област, в която се изискват подобрения, особено случаите с най-висока честота.

2. За модул №4, "Психосоциален климат и сигурност", оценката може да заема стойности от 0 до 7. Колкото е по-висока оценката, толкова повече са проблемите в областта на социалните отношения и общите условия на работа – сигурност, удовлетвореност.

3. За модул № 5, "Здравни оплаквания", тази оценка, на базата на отговорите "често" и "почти постоянно" може да има стойности от 0 до 27; средната оценка за нивото на оплакванията може да бъде сравнявана не само с други работни места, но и с външни, референтни групи, други фирми. Отговорите на въпроси 5.28, 5.29 и 5.30 се обработват отделно. При въпросите 5.28 и 5.29 се изброяват отговорите "понякога", "често" и "почти постоянно" и се формират два сбора за всеки от двата въпроса: (а) сума от отговорите "понякога", "често" и "почти постоянно" и (б) сума "често" и "почти постоянно". В таблицата тези суми се посочват с разделителна черта в обща графа "лекар": а-5,28 / а-5,29 и б-5,28 / б-5,29. Отговорите при въпрос 5.30 се изваждат описателно и се анализират с оглед честотата на наличието на едни и същи оплаквания на това работно място. На същия анализ се подлагат и отговорите на въпросите от 1 до 27.

4. Допълнителните въпроси със свободен отговор към въпрос 3 и свободните отговори на въпроси 6 и 9, относно предложения за подобрения трябва да се систематизират и анализират в пълен текст, тъй като са един източник на рационални решения на проблеми според най-пряко засегнатите и заинтересовани лица, познаващи най-добре натоварването и спецификата на дейността и работното си място.

5. При модули №7 и №8 "Инструменти и помощни средства":

- въпрос 7 (7.1 до 7.6): всеки отговор "не" или "отчасти", от дясната колонка *"Предоставени"*, е индикатор за намеса, при положение, че съответният инструмент е

отбелязан като "Необходим" - отговор "да" или "отчасти". При обработката, щом в графа "Необходим" е посочено "да" или "отчасти" се изброяват случаите с отговор "отчасти" или "не" в графа "Предоставени".

- въпрос 8 (8.1 - 8.6), "Състояние на необходимите инструменти" - отчитат се отговорите в графата "лошо", като всеки от тях е индикатор за намеса. При обработката, по всеки подвъпрос се изброяват отговорите "лошо".

6. За модул №10, "Тип защитни средства": отговорите в колонка защита "средна" и "лоша" се изброяват за всеки въпрос и записват в таблицата като сбор "лоша" и сбор "лоша" и "средна". Колкото по-високи са сборовете, толкова по-неудовлетворително е състоянието на защитните средства, като на такъв отговор по всеки един от въпросите 10.1 – 10.9 трябва да се отдели специално внимание и да се разгледа отделно. По отношение на оценката "Комфорт при носене" по всеки вид ЛПС се събират оценките "лош". Високата сума в тази колона е индикатор за нужда от ергономични подобрения или замяна на ЛПС с по-подходящи, нови модели. Всяко защитно средство с лош комфорт при носене се разглежда отделно, тъй като мерките за подобрения са специфични.

7. За модул №11 (1,2,3,4) "Хигиенно-битови условия", се сумират по въпроси отговорите "лошо" и "няма".

III. ИНТЕРПРЕТАЦИЯ

След оценка и обсъждане на резултатите за едно работно място се препоръчват сравнения между работните места и със средните резултати за фирмата. При работни места със значителен брой работници може да се анализират резултатите по групи работници с по-голям или по-малък трудов стаж на едно и също работно място (въпрос 2).

Тази Анкетна карта и Инструкцията към нея е изготвена в СЗ "Промоция на здравето" на Националния център по хигиена, медицинска екология и хранене, София от колектив: З. Запрянов, Б. Ценова, Цв. Моллова.

За прототип е ползвана анкетната карта публикувана от H.Demmer, Worksite health promotion: how to go about it, European Health Promotion Series No4, WHO/Europe, ВКК BV (edd.), Copenhagen, Essen, 1995, 83-88. Анкетната карта е пригодена и апробирана практически за целите на оценката на работните места и професионалния риск в "Котлостроене" АД, София, "Центромет" АД, Враца и "Енергия" АД, Търговище (членове на НМФУЗБ) при активното съдействие на техните ръководители и инж. А. Петков, инж. В. Беличовски и инж. П. Киров. Свободното ползване на Анкетната карта е възможно при цитиране на нейните изготвители.